

prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Central (jud: D. Băbălău)
instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Danilov, Iu. Cotruță, I. Secrieru)

Î N C H E I E R E

03 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului,
judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Întreprinderea Mixtă „Moldcell”
Societate pe Acțiuni, reprezentată de avocatul Natalia Covaliov,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Mixtă
„Moldcell” Societate pe Acțiuni împotriva Auricăi Strîmbei cu privire la încasarea
datoriei de plată conform contractului de abonament și compensarea cheltuielilor de
judecată,

împotriva deciziei din 10 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 16 ianuarie 2017, ÎM „Moldcell” SA a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Auricăi Strîmbei cu privire la încasarea datoriei de plată conform contractului
de abonament și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că între ÎM „Moldcell” SA, ca operator, și Aurica
Strîmbei, ca abonat, a fost încheiat contractul de abonament și Acordul suplimentar
potrivit căruia: „operatorul s-a obligat să ofere abonatului posibilitatea de a beneficia
de Opțiunea Promoțională de procurare a unui telefon mobil la preț special, cu condiția
achitării din partea abonatului a abonamentului lunar pe o perioadă obligatorie
prevăzută în contract”. În conformitate cu prevederile acordului, părțile răspund pentru
neexecutarea obligațiilor sale fără restricții.

Reieșind din faptul că abonatul a încetat de a achita abonamentul lunar, reclamanta
a susținut că i-a cauzat un prejudiciu, care constă din datoria plus compensația, în
valoare de 10 696,77 de lei.

A specificat că adițional compensației și datoriei acumulate, abonatul a acumulat
și penalitate conform pct. 11 al acordului suplimentar de 0,5 % pe zi pentru 100 zile de
întârziere, în sumă de 5 348,39 de lei.

Reieșind din faptul că debitorul a achitat doar suma de 0,00 lei, reclamanta a menționat că este cert faptul că încasarea acesteia este imposibilă pe cale amiabilă, unica soluție legală fiind doar adresarea în instanța de judecată și încasarea forțată a datoriei în mărime de 16 045,16 de lei.

Reclamanta a mai indicat că conform art. 970 alin. (1) Cod civil, prin contractul de prestări servicii, o parte (prestator) se obligă să presteze celeilalte părți (beneficiar) anumite servicii, iar aceasta se obligă să plătească retribuiția convenită, iar conform art. 978 alin. (1) și (3) Cod civil, în cazul în care, după începerea relațiilor contractuale, contractul de prestări servicii se reziliază din motive întemeiate conform art. 748, prestatorul este îndreptățit să solicite o parte din retribuiție pentru serviciile prestate până în momentul rezilierii. Dacă rezilierea are loc din cauza încălcării condițiilor contractului de către cealaltă parte, aceasta este obligată să suporte costurile pentru paguba cauzată prin rezilierea contractului. În conformitate cu prevederile contractului de prestări servicii, Clientul este obligat să achite în întregime plata pentru serviciile prestate de către Operator, în termenul - limită de achitare indicat în factură.

De asemenea, a relevat că conform art. 624 alin. (1) și (3) Cod Civil clauza penală (penalitatea) este o prevedere contractuală prin care părțile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligației, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun. Clauza penală poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligației garantate prin clauza penală sau a părții neexecutate, iar conform art. 525 alin. (1) Cod civil, clauza penală se face în scris. Astfel părțile la momentul semnării contractului stabilit prin pct. 11 al Acordului suplimentar că Operatorul va calcula o penalitate de 0,5 % pentru fiecare zi de întârziere dar nu mai mult de 100 zile.

Reclamanta a solicitat încasarea datoriei contractuale în sumă de 16 045,16 de lei, taxei de stat în sumă de 481,36 de lei și cheltuielilor de asistentă juridică în mărime de 1 000 de lei.

Prin hotărârea din 26 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central a fost admisă parțial acțiunea înaintată de către ÎM „Moldcell” SA; a fost încasat de la Aurica Strîmbei în beneficiul ÎM „Moldcell” SA datoria în sumă de 10 696,77 de lei, penalitatea contractuală în sumă de 5 348,39 de lei, cheltuielile judiciare privind plata taxei de stat în sumă de 481,36 de lei și cheltuielile privind asistența juridică în mărime de 500 de lei.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 16 iulie 2019, Aurica Strîmbei a depus cerere de apel, prin care a solicitat casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 10 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Aurica Strîmbei; s-a casat integral hotărârea din 26 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de ÎM „Moldcell” SA împotriva Auricăi Strîmbei cu privire la încasarea datoriei de plată conform contractului de abonament și compensarea cheltuielilor de judecată și s-a emis o nouă hotărâre prin care s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de ÎM „Moldcell” SA împotriva Auricăi Strîmbei cu privire la încasarea datoriei de plată conform contractului de abonament și compensarea cheltuielilor de judecată.

În consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că la actele cauzei a fost anexată copia contractului de abonament care datează cu 27 decembrie 2012, care la rubrica abonat figurează semnătura „Cocieru” (f.d. 8), deși s-a pretins că contractul a fost încheiat între ÎM „Moldcell” SA și Aurica Strîmbei.

Totodată, Colegiul a învederat că la rubrica semnătura abonatului din Acordul suplimentar din aceeași dată cu contractul a fost aplicată o semnătură, care nu se cunoaște cu-i aparține.

Instanța de apel a remarcat că conform Raportului de Expertiză judiciară nr. 542-543 din 29 martie 2019, s-a concluzionat că nu poate fi stabilit dacă semnătura de la numele Aurica Strîmbei din Contractul de abonament și din Acordul suplimentar la contract, ambele din 27 decembrie 2012, au fost executate de către Aurica Strîmbei, din motivul neprezentării modelelor de comparație adecvate cazului (f.d. 104)

În acest sens, instanța de apel a reținut ca fiind întemeiate argumentele invocate în apel, și anume că Aurica Strîmbei nu a cunoscut despre necesitatea de a prezenta suplimentar modele de semnături, prin urmare, nu a putut fi reținută concluzia primei instanțe, precum că în cadrul expertizei grafologice nu a fost posibil de stabilit dacă semnătura de pe contracte aparține apelantei, pe motiv că aceasta nu a prezentat modele adecvate de semnătură pentru comparație.

Prin urmare, Colegiul a evidențiat că înscrisurile administrate de ÎM „Moldcell” SA nu combat și nu infirmă elementele de fapt invocate de Aurica Strîmbei, care a susținut că nu a semnat contractul de abonament și acordul la contract.

În acest caz, s-a reținut că ÎM „Moldcell” SA nu a prezentat în ședința de judecată nici o probă care să constate că Aurica Strîmbei a primit și a utilizat telefonul pentru care s-a pretins plata.

În consecință, instanța de apel a conchis că din pretinsul contract încheiat la 27 decembrie 2012, nu rezultă cert că acesta a fost semnat și încheiat cu Aurica Strîmbei, fapt ce ar permite ÎM „Moldcell” SA să pretindă încasarea sumelor ce rezultă din contractul precitat.

La 14 februarie 2020, ÎM „Moldcell” SA, reprezentată de avocatul Natalia Covaliov, a declarat recurs împotriva deciziei din 10 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că consideră neîntemeiată decizia instanței de apel, deoarece aceasta la soluționarea cauzei a dat o apreciere eronată materialului probator anexat la actele cauzei, precum și nu a ținut cont de prevederile art. 121 al Codului de procedură civilă.

Examinând admisibilitatea recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 10 decembrie 2019.

Materialele cauzei atestă expedierea participanților la proces a copiei deciziei motivate prin scrisoarea de însoțire din 14 ianuarie 2020 (f.d. 158), or, la actele cauzei nu se regăsește dovada recepționării de către recurentă a copiei deciziei recurate.

Astfel, recursul declarat la 14 februarie 2020, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La data de 26 martie 2020, prin scrisoarea de însoțire nr. 2ra-768/2020, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia cererii de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței timp de o lună de la data recepționării.

Examinând temeiurile recursului declarat de ÎM „Moldcell” SA, reprezentată de avocatul Natalia Covaliov, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul ca inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. c) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

Inițial, Colegiul consideră necesar de a evoca succesiv normele de drept procedural ce reglementează procedura de reprezentare a persoanelor juridice în instanța de judecată.

Astfel, în temeiul art. 8 Cod de procedură civilă, părțile, alți participanți la proces au dreptul să fie asistați în judecată de către un avocat ales ori desemnat de coordonatorul oficiului teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat sau de un alt reprezentant, în cazurile prevăzute de prezentul cod. Asistența juridică poate fi acordată în orice instanță de judecată și în orice fază a procesului. Modul de acordare a asistenței juridice se stabilește de prezentul cod și de alte legi.

Concomitent, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că art. 5 alin. (1), (2), (3) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002 prevede că orice persoană are dreptul să își aleagă în mod liber avocatul pentru a fi consultată și reprezentată de acesta în materie

juridică. Statul asigură accesul la asistența juridică calificată tuturor persoanelor în condițiile prezentei legi. Persoanele fizice și juridice sânt în drept să beneficieze, în modul stabilit, de asistența juridică a oricărui avocat în bază de acord al părților.

În conformitate cu art. 75 alin. (2), (4) Cod de procedură civilă, procesele persoanelor juridice se susțin în instanță de judecată de către organele lor de administrare, care acționează în limitele împuternicirilor atribuite prin lege, prin alte acte normative sau prin actele lor de constituire, precum și de către alți angajați împuterniciți ai persoanei juridice, de către avocați sau avocați stagiați. Actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

Art. 80 alin. (7) Cod de procedură civilă statuează că împuternicirile date avocatului sau avocatului stagiar se atestă printr-un mandat, eliberat de reprezentat și certificat de avocat.

În temeiul art. 60 alin. (1), (2) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, avocatul acordă asistență juridică clientului în baza contractului de asistență juridică, încheiat în formă scrisă. Împuternicirile avocatului și ale avocatului stagiar se confirmă prin mandat. Formularul mandatului este un document de strictă evidență. Conținutul, forma și modul de utilizare a mandatului se aprobă de către Guvern.

Subsecvent, Colegiul menționează că în vederea demonstrării existenței împuternicirilor de reprezentare a ÎM „Moldcell” SA, avocatul Natalia Covaliov, a prezentat mandatul seria MA nr. 1102088 din 08 decembrie 2016 (f.d. 7), versoul căruia, în numele clientului, este semnat de către Veaceslav Mîrza și aplicată ștampila cu logoul SRL „Incaso”.

Totodată, actele cauzei denotă că Veaceslav Mîrza este administratorul SRL „Incaso” și a semnat mandatul seria MA nr. 1102088 din 08 decembrie 2016 în baza procurii din 30 iunie 2016 eliberată de ÎM „Moldcell” SA (f.d. 18).

Conform procurii nominalizate, SRL „Incaso” a fost împuternicită inclusiv cu dreptul de a semna mandate avocaționale și a transmite împuternicirile unei alte persoane. Procura fiind eliberată pe un termen de pînă la 31 decembrie 2017.

În atare circumstanțe, se atestă că procura din 30 iunie 2016 eliberată de ÎM „Moldcell” SA a expirat la data de 31 decembrie 2017, iar ca consecință, la data de 31 decembrie 2017, au expirat și împuternicirile acordate avocatului Natalia Covaliov, în baza mandatului seria MA nr. 1102088 din 08 decembrie 2016.

Astfel, Colegiul constată că avocatul Natalia Covaliov a declarat recurs în cadrul actualului proces, fără a avea împuternicirea să deponă cererea de recurs la data de 14 februarie 2020, circumstanță determinată de cadrul normativ aplicabil speței și practicile existente.

Mai mult, conform art. 255 alin. (1) lit. a) Cod civilă, în redacția în vigoare la data eliberării mandatului și procurii, valabilitatea procurii încetează în cazul expirării termenului.

În temeiul art. 377 alin. (1) lit. a) Cod civil, valabilitatea procurii încetează în cazul expirării termenului sau îndeplinirii condiției extinctive.

Respectiv, mandatul avocațional contrasemnat pe verso în baza procurii din 30 iunie 2016 nu mai acordă, la caz, la data de 14 februarie 2020, dreptul avocatului Natalia Covaliov de a contesta cu recurs decizia instanței de apel în numele ÎM „Moldcell” SA.

În altă ordine de idei, Colegiul notează că la materialele cauzei nu este anexat un alt mandat avocațional ce ar atesta dreptul avocatului ÎM „Moldcell” SA de a declara și semna apel la 14 februarie 2020 împotriva deciziei instanței de apel.

Or, legislația în vigoare la acest capitol este strictă și certă, statuând expres despre faptul că în procesul civil, persoanele juridice se susțin în instanță de judecată de către organele lor de administrare, care acționează în limitele împuternicirilor atribuite prin lege, prin alte acte normative sau prin actele lor de constituire, precum și de către alți angajați împuterniciți ai persoanei juridice, de către avocați sau avocați stagiaari, iar împuternicirile urmează a fi inserate expres pe versoul mandatului avocațional în ceea ce vizează semnarea, contestarea actelor judecătorești ale instanței.

Adițional, chiar și în condițiile în care s-ar pretinde încălcarea dreptului la un proces echitabil prevăzut la art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care înglobează și dreptul de acces la justiție, Colegiul notează că acest aspect nu acoperă viciile de procedură admise de însuși apelant/ recurent. Or, nu poate fi invocată încălcarea dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, promovat și în jurisprudența CtEDO, în condițiile în care apelantul/ recurent nu-și valorifică drepturile procedurale conform normelor în vigoare.

În atare situație și în conformitate cu art. 433 lit. c) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus de persoana care nu este în drept să-l declare.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de ÎM „Moldcell” SA, avocatul Natalia Covaliov, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. c), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Întreprinderea Mixtă „Moldcell” Societate pe Acțiuni, reprezentată de avocatul Natalia Covaliov, împotriva deciziei din 10 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat